

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی کرمان

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی

عنوان

بررسی رفتار جستجوی تصاویر پزشکی توسط رزیدنت های دانشگاه علوم پزشکی کرمان
و نظر آن ها در خصوص معیارهای ربط در بازیابی تصاویر پزشکی

توسط

اشرف کریمی نیسیانی

استاد راهنما

دکتر مریم اخوتی

اساتید مشاور

دکتر فرزانه ذوالعلی دکتر هدی هماوندی

سال تحصیلی

شماره پایان نامه:

(شهریور ۹۸)

چکیده:

مقدمه و اهداف: تصویر به عنوان شکلی از مدرک که میتواند حجم قابل توجهی از اطلاعات را منتقل کند، به خصوص در حوزه پزشکی از اهمیت خاصی برخوردار است. استفاده از فناوریهای تصویربرداری پزشکی در تشخیص و درمان بیماریها رشد چشم گیر و پر شتابی داشته است. استفاده مناسب از این فناوریها میتواند به تشخیص و درمان بیماریها کمک مؤثری نماید. پایگاهها و موتورهای جستجو که به ارائه خدمات جستجو و بازیابی این قبیل تصویر میپردازند، باید بتوانند به نیازهای کاربران پاسخ دهند. از این رو، شناسایی پایگاههایی که تصاویر مرتبط با نیاز پزشکان و متخصصان علوم پزشکی را در اختیار آنها قرار میدهند بسیار ضروری است. با توجه به این که قضاوت مدارک بازیابی شده بر اساس ربط صورت میگیرد لذا معیار ربط در بازیابی تصاویر از اهمیت خاصی برخوردار است. هدف این پژوهش، ضمن تعیین ابزارهای مورد استفاده رزیدنتها برای جستجوی تصویر، تعیین معیارهای ربط در بازیابی تصاویر پزشکی از دیدگاه آنها میباشد.

روشها: این مطالعه توصیفی - تحلیلی است. که به صورت مقطعی در بازه زمانی ۹۸-۹۷ در بین رزیدنتهای دانشگاه علوم پزشکی کرمان انجام شد؛ جامعه این پژوهش ۴۳۸ دانشجوی رزیدنت دانشگاه علوم پزشکی کرمان بود که حجم نمونه ۱۱۶ نفر مشخص شد. دادهها به وسیله پرسشنامه‌ای محقق ساخته مبتنی بر مطالعات قبلی جمع آوری شد. برای تجزیه و تحلیل دادهها از آزمون تی (One_Sample T Test) و آنوا (Anova) استفاده گردید.

یافتهها: نتایج این مطالعه نشان داد که بر اساس انتخاب شرکت کنندگان، مهم ترین معیار ربط فنی معیار خاص و دقیق بودن (۸۸/۸ درصد)، و مهم ترین معیار ربط محتوایی معیار موضوع تصویر (۸۹/۷ درصد)، است. در سنجش ارتباط بین معیار ربط فنی و معیار ربط محتوایی با تخصص رزیدنتها، تجربه جستجو در اینترنت، نوع تصاویر جستجو شده در اینترنت و هدف از جستجوی تصاویر با هیچکدام از موارد یاد شده ارتباط معناداری دیده نشد. تنها در مورد ارتباط معیار فنی و معیار ربط محتوایی با نوع تصاویر جستجو شده در اینترنت (تصاویر غیر پزشکی) در سطح P-value برابر (۰/۰۲، ۰/۰۳) ارتباط دیده شد. مهم ترین دلایل شرکت کنندگان برای بازیابی تصاویر پزشکی مسائلی چون کاربرد آموزشی و انجام کار درمانی می باشد. از دیدگاه شرکت کنندگان مهم ترین عوامل مؤثر بر عدم جستجوی تصاویر پزشکی در اینترنت نبود

آشنایی با ابزارهای جستجوی تصاویر پزشکی در اینترنت، کمبود وقت، سرعت پایین اینترنت، فیلتر بودن سایت‌ها و عدم انگیزه شناسایی شد.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به اهمیت استفاده از تصاویر در آموزش پزشکی و اخذ تصمیمات بالینی توجه به معیارهای مورد نظر پزشکان مانند معیار ربط موضوعی و معیار ربط خاص و دقیق بودن، کیفیت تصویر، روزآمدی تصویر، توانایی درک، سنخیت داشتن، اعتبار منبع تصویر می‌تواند به بازیابی تصویر مرتبط‌تر در سیستم‌های بازیابی تصاویر منجر گردد و به کارکنان بخش سلامت در روند تشخیص و درمان یاری رساند. برگزاری کارگاه‌های آموزشی، پایگاه‌های تصویر و روش‌های استفاده از این پایگاه‌ها می‌تواند به شناساندن امکانات این ابزارهای جستجوی تصاویر به رزیدنت‌ها منجر گردد.

کلمات کلیدی: رفتار جستجو، تصاویر پزشکی، قضاوت ربط، بازیابی تصویر، معیار ربط

